

zili przez kwadrans w mule i jeden bał się drugiego.

(Tłumaczyła Br. M.)

Scierają się tutaj dwa prądy, które już wówczas ścierały się na emigracji. Prąd ugody z prądem czynu. Ugoda zwycięża. Lecz idea wolności silniejszą jest i głębiej tkwi w duszy narodu. Kordjan postanawia wbrew woli zwyciężyć stworzyć czyn. Słowacki wierzy, że czyn jednostki może porwać za sobą i rozplomić całe społeczeństwo. Każe więc Kordjanowi zamordować cara w dniu jego koronacji. I w wielkiej scenie obrazu VI, przed oczyma duszy Kordjana staje wizja następnego jego czynu. W duszy Kordjana rozgrywa się walka

nie może zdobyć się na morderstwo, na królobójstwo. Żaden z pokoleń nie zboczył nigdy z prawdy i szlachetności, królobójczym czynie. A może Słowacki nie chciał być w rozterce z historią? Kordjan pada na progu sybilu. Cesarz znajduje leżącego z bułhetem w ręku żołnierza i każe go rozstrzelać.

Następuje obraz VIII, w którym poeta ukazuje gnębielców Polki—Konstantego i jego brutalne moskiewskie rządy. Wielkim kłopotem powoduje kaprys, jak wogóle całem rosyjskich władców państwem. Za odwagę ulaskawia Kordjana. Lecz nie przebacza Kordjanowi car, podejrzewający, że Kordjan jest tylko narzędziem w ręku Konstantego. Każe złożyć go wojenny i rozstrzelać Kordjana.

Scena VIII to jakby spowiedź poety. Zawiedziony, niezrozumiany przez społeczeństwo, tak jak i Kordjan, Słowacki w wielkim monologu rzucił w twarz całego narodu słowa potępienia—za ugodę i bezczyn, stawia siebie jako tego, który ostatni chciał zbudzić do życia naród. Dziś odchodzi w progi wieczności po zapłatę—a tą będzie grób cichy, cieniowy, jedyna nagroda jaką zdaniem Słowackiego Polska płaci swoim bohaterom. W obrazie tym, scenicznie zrobionym świetnie, Kordjan zbyt jednak identyfikuje swoje zawody z zawodami osobistymi poety. Zbyt wiele ma niewiary w moc żywota narodu i zbyt wiele piotunu osobistego w ustach. Tu poeta stał się już nie rzecznikiem ideału, lecz rzecznikiem swoich osobistych porachunków ze

społeczeństwem, które wówczas nie było na tyle dorosłym duchowo, by wielki geniusz Słowackiego zrozumieć i odczuć.

„Spór Mocarzy”, obraz IX ty, stawia przeciwko sobie dwie sily dławiące ówczesną w 1831 roku Polskę. Brutalność i zezwierzęcenie z jednej od kaprysu chwili woli W. ks. Konstantego i wyrażony cynizm Mikołaja I go. Niemna w literaturze europejskiej drugiej sceny, która by tak świetnie w osobach władów charakteryzowała epokę ówczesnej Rosji i panujących w niej stosunków dworskich. Jest to pod każdym względem arcydzieło charakterystyki.

W scenie tej Konstanty zdobywa ulaskawienie dla Kordjana.

Ostatni obraz to egzekucja. Kordjan ma być ze światem roz-

strzelony. Tymczasem w sadowym wyroku. I oto żołnierze podnieśli już broń do boku. Naraz krzyk w tłumie.

„Stój! adiutant jedźcie.”

Oficer go nie widzi, rękę podniósł w górę.—krzyczy w odowiedzi głos inny.—Kurtyna spada.

Słowacki zostawił dramat nie rozwiązany. Bo i nie mógł go w myśl założenia poematu rozwiązać. „Kordjan” to idea czynu i poświęcenia idea nie może zginąć. Można rozstrzelać tyłce Kordjanów—ludzi, lecz Kordjan—duch, jest nieśmiertelny. Kordjan duch, wieczny rewolucjonista, tkwił i tkwi dotąd w duszy polskiej. Przez wiek cały rozstrzelano i wysyłano na Sybir spadochobierców i alów Kordjanów i nie zdołano zgnać duszy Narodu. Ani bakota pruska, ani gwałt i

promocja, bezprawia rozpalające rządu, ani morderstwa i systematyczne zabijanie duszy narodu pod zaborem Austrii, nie zdołały stanąć na drodze Odrodzenia się Polski, którą dzisiaj żywi oglądamy oczyma. Aby jednak duch Kordjana, jego idea poświęcenia się, przeniknęła do szpiku kości całego narodu. Obyśmy zrozumieć, że między jest postać wolność, lecz że trzeba dla jej utrwalenia się na ołtarzu ojczyzny złożyć w chwili potrzeby życie swoje i mienie. A dzisiaj Kordjan to takby z za grobu przestępca i przypomnienie obowiązku Polaka. Duch wielkiego Juliusza przestępca. Oby nie nadaremno!

13

BIELYSTOK.
KINO-TEATR
APOLLO

Dzisiaj po raz ostatni

KOBIETA, KTÓRA ZBŁĄDZIŁA
(Przekleństwo złego czynu)

GINA RELI w roli głównej.

Dramat życiowy w 6-ku aktach wykonany wielkim nakładem kosztów połączonych sił filmowych francuskich i niemieckich z uroczą paryżanką

GRODNO.
Kino
„LIRA“
Dominińska 26

Dzisiaj! Monumentalne dzieło sztuki kinematograficznej, otoczone aureolą wszechświatowej sławy **Dzisiaj!**

2 Dr. MABUZE **dramat w 6 aktach.**

serja **W roli głównej słynny Rudolf Klein-Rogge.**

Streszczenie 1-ej serii podane. Passe-Partout nieważne. Kasa czynna od g. 4.30 pp.

Potrząbny natychmiast dla kawalera

pokój umeblowany

z osobnym wejściem, w środmiściu, za dobrą opłatą, wedle umowy. Wspólny stół przy rodzinnym i inteligentnej b. pożądany. Zgłoszenia pisemne z podaniem warunków do Admin. „Dziennika Białostockiego” pod A. B. 45.

Maszyny do pisania „UNDERWOOD“

wszystkich rozmiarów zawsze na składzie i także dodatki do maszyn, oraz naprawy i przeróbki maszyn.

Zygmunt Bruzgo.
Białystok, Sienkiewicza № 12.
tel. 390.

Nowość

Minimum opalu
Maximum ciepła

Upiekszenie pokoju
dają tylko piecyki i piloty
kafłowe przenośne znajdujące się u reprezentantów

Ch. Gurwicz i Syn
i J. Kramarz,
Białystok
Czestochowska 4.
Telef. № 249.
1400

Dr. M. Kacnelson

Choroby weneryczne i skórne.

Białystok, Kilińskiego 8
przyjmuje od 9-11 i 4-7
28-1 Telefon 243. 26-21

Dr. NEUMARK

b. ordynator Piotrogrodzkiego Alafuz-jewskiego szpitala wenerycznego
Choroby weneryczne, skórne i moczopłowe (rok-914) od 10-12 i od 3-5 p.p.
ul. Kilińskiego № 11 (b. Niemiecka.)
28-2 w Białymstoku. 3521

Wytwórnia i skład maszyn i narzędzi rolniczych

H. Słowikowski i S-ka

13 ul. Stanisławowska 13
w Grodnie

Najlepsze a przede najtańsze
Pługi, Brony, Sieczkarnie, Młocarnie, Kieraty i t. d.
Wozy nowe, gospodarskie, Sanie, Bryczki. Reparacje.
25-1 1334

Odciski, brodawki i skóra zgrubiała na podszewkach
bezpłatnie i bez bólu usuwa „KLAWIOL”
wyrób. Pharm. Labor. „AP. KOWALSKI”
w Warszawie, Miodowa 5.
Sprzedają wszystkie apteki i sklepy apteczne. 7-1 1597

DOKTOR

Leon Kryński

specjalnie choroby dróg moczowych, weneryczne i skórne.
(oświetlenie cewki i pęcherza)
Przyjmuje od g. 9-11 i 4-7.
4885 Białystok, Lipowa № 33.26-20

Doktor Gurwicz

Spec. choroby skórne, weneryczne i moczopłowe.
Lecz. promieniami Rentgena
Przyjmuje od g. 10-11 i 4-8.
28-1 Białystok, Lipowa № 17. 4480

Dr. Szacki

Choroby uszu, gardła i nosa
ul. Sienkiewicza 5
przyjmuje od 9-11 i 4-7.
358 Białystok. 26-1

BERSON

Obcasy i zelówki gumowe
BERSON
całkowicie zachowują elegancję waszego obuwia

Berson-Kauczuk

Generalny **HENRYK ISZ.** WARSZAWA, Kramy Nalewowskie.
Reprezentant, tel. 234-00 Adr. telegr. „Isz gum” Warszawa.
Przedstawiciel na Białymstoku, **S. Taubenszlak**, Sienkiewicza 38.
810 2-2

Miejsce zajęte
przez Tow. Akc. fab. Tyt.

„I. L. Szereszewski“
w Grodnie.

Towarzystwo „Ch. Falingold“
Fabryka maszyn i odlewnia.
Grodno.
tel. 233.
Specjalność:
maszyny i narzędzia rolnicze, młyny parowe, wodne, tartaki i t. d.
1061324 25-1

dentysta-Lekarz
J. JOSEF
po powrocie wznowił przyjaciel, Warszawa 7 dom Trylingowej.
10-1 413

Dr. J. WALEWSKI
Choroby węgry, skóry i weneryczne, (oświetlenie cewki i pęcherza).
Rynek - Kościuszki
№ 3 od g. 8-1 w.
4884 18-1

FUTRA SUROWE
nie wyprawione w wszelkiej ilości kupuje firma
Kucharski, Warszawa, Nowy Świat 21.
T. telefon 274-13.
1393 Prosimy zawiadomić listownie. 2-1

Optoszenia drobne.
bielostockie
LASU dla eksploatacji lub gotowego budulcu, kupię większą ilość.
Łaskawe oferty z opisem położenia: Poznańskie, **Wrocław**, Biuro Budowlane, Skrzynka Pocz. towa 17
№ 402-1348 8-1

Inteligentna osoba poszukuje posady z gwarancją na wyjazd, kasjerki lub też zarządzającej w majątku. Oferta do Red. Dzienn. Biał. dla poszukujących 1263

Zgubiono paszport polski, na imię Rywł Melamet, z numerem 1407

Zgubiono dowód osobisty za № 10033 6383 wyd. w Białymstoku przez Starostwo, na imię Iha Szwarcz zam. przy ul. Sienkiewicza № 44. 1415

Zgubiono kartę adreśniczą, wydaną przez P.K.U. w Białymstoku (rocz. 1901) na imię Jana Łoba-czewskiego zam. w Supraślu. 1410

Domek 4-7 pokojowy ze stałą, w każdej dzielnicy Białegostoku, kupię lub wydzierżawię. Pośrednictwo wynagrodzone. Oferty kierować: Warszawa, Czackiego 11, m. 7 Tenczyński. 1408

Poszukuję 2 pom. z kuchnią, ewentualnie 2 umeblowanych pokojów bez kuchni, połączonych z całodziennym utrzymaniem. Wiadomość: Kuratorium Okręgu Szkolnego Białostockiego —ul. Warszawska 37 i piętro 1412

Grodzieńskie.
Poszukuję się familij Szymona i Tanchen Fistszteinów, którzy znajdują się w Londynie. Ktoś wie o ich bliższym adresie, zechce poinformować pisemnie Leig-Liebig Chaylę, zamieszkałą we wsi Holynce, pow. Augustowskiego lub do Redakcji „Dziennika Grodzieńskiego.”

Zgubiono zaświadczenie demobilizacyjne wyd. w m. W. Mazowiecku przez P.K.U. na imię Sylwiusza Szafrańskiego (rocz. 1890) zam. we wsi Kaplice, Łatki pow. Wys. Mazowieck, gm. Piszczaty 1210

Zgubiono zaświadczenie demobilizacyjne, wydane przez kadre 51 p. p. na nazwisko Bronisław Kziukiewicz, z Grodnie, ulica Rzeźnicka № 17 401-1381

Zgubiono paszport niemiecki za № 30,908 na imię Wolfa Lewina zam. w m. Jajłowie pow. Wołkowyskiego. 1414